

- Presl, J. : My, drogy a Evropa, Medea Kultur
- Řehák, T. : SEX:Šlehačka na dortu, Křesťanský život, Albrechtice, 2001
- Říhová, M. : O nás-pro nás aneb deník školáka, IDEA, Praha 1998
- Slavíková, I. : Primární prevence sociálně patologických jevů, IPPP ČR, Praha 1998
- Svenson, G. R. a kol. : Doporučení Evropské unie pro peer výchovu v prevenci HIV/AIDS, SZÚ, 2003
- Uzel, R. : Sexuálně přenosné nemoci a jejich zdravotní rizika, Medea Kultur
- Vacek, J. : Drogová pětiletka, KENTAURA, 1996
- Vaníčková, E. : Cesta za poznáním šikany, šikanování mezi dětmi, RŮŽOVÁ LINKA, Praha 2002
- Vocilka, M. : Autismus a možnosti výchovné praxe, SEPTIMA, Praha
- Vocilka, M. : Výchova a vzdělání autistických dětí, SEPTIMA, Praha 1994

Knihy

- Andersonová, J., Fischgrundová, S., Lobascherová, M. : Dobrý start do školy, Portál, Praha 1994
- Aziz, S.: Už nežiji ve vašem světě, TINA, Vimperk 1995
- Blumenfeld, L.: Velká kniha relaxace, Pragma, Praha 1996
- Bragdon, A.D., Fellows, L.: Trénink obou polovin mozku, Portál, Praha 2000
- Bůžek, A., Michalík, J.: Informatorium (nejen) o právech dítěte se zřetelem k otázkám výchovy a vzdělání, Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc 2000
- Campbell, R. : Potřebuji tvou lásku, Návrat, Praha 1992
- Canfield, J., Wells, H.C.: Hyr pro zlepšení motivace a sebepojetí žáků, Portál, Praha 1995
- Cangelosi, J., S. : Strategie řízení třídy, Portál, Praha 1994
- Davido, R. : Kresba jako nástroj poznání dítěte, Portál, Praha, 2001
- Dunovský, J. a kol.: Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě, Grada Publishing, Praha 1995
- Enroth, R.: Průvodce sektami a novými náboženstvími, EELAC, Praha 1994
- Hennig, C., Keller, G.: Antistresový program pro učitele, Portál, Praha 1996
- Hermochová, S.: Hry pro život I., Portál, Praha 1994
- Hermová, S.: Psychomotorické hry, Portál, Praha 1994
- Heřmanská, D.: Psychologická analýza dětské predeliktivity, Gaudeamus, Hradec Králové 1994
- Holm, N.G.: Úvod do psychologie náboženství, Portál, Praha 1998
- Holt, J. : Jak se děti učí, STROM, Praha 1995
- Holt, J. : Proč děti neprospívají, STROM, Praha 1994
- Holub, J. a kol.: Aids a my, Grada Avicenum, Praha 1993
- Hradečtí, V. a I.: Bezdomovství-extremní vyloučení, Naděje, Praha 1996
- Jedlička, R. a kol.: Děti a mládež v obtížných životních situacích, Themis, Praha 2004
- Kirst, W. a kol.: Trénink tvořivosti, Portál, Praha 1998
- Klíma, J.: Brutalita, Mladá fronta, Praha 1990

- Kol. autorů.: Ritikové chování dospívajících a prevence, CEVAP, Praha 2005
- Kol. autorů.: Rizikové chování dospívajících a jeho prevence 7. odborný seminář, CEVAP, Praha 2006
- Kol. autorů.: Rizikové chování dospívajících a jeho prevence, Free Teens Press, Praha 2004
- Kol. autorů.: Specifické poruchy učení a chování, IPPP ČR, Praha 1994
- Kolář, M. : Bolest šikanování, Portál, Praha 2001
- Koudelková, A.: Psychologické otázky delikvence, VICTORIA
- Krausová, L., Novotná, V.: Sociálně-právní ochrana dětí, ASPI, Praha 2006
- Křivohlavý, J.: Jak si navzájem lépe porozumíme, Svoboda, Praha 1988
- Marek, V.: Hudba je lék budoucnosti, PAPRSEK, Praha 1996
- Mareš, J., Křivohlavý, J.: Komunikace ve škole, Masarykova univerzita, Brno 1995
- Matějček, Z.: Dyslexie, H&H, Jinočan 1995
- Matoušek, O., Kroftová, A.: Mládež a delikvence, Portál, Praha 1998
- Matoušek, O.: Ústavní péče, SLON, Praha 1995
- Medzihorský, Š.: Asertivita, Elfa, Praha 1991
- Mertin, V.: Individuální vzdělávací program, Portál, Praha 1995
- Millerová, A.: Dětství je drama, Lidové noviny, Praha 1995
- Miovský, M.: LSD a jiné halucinogeny, ALBERT, Boskovice 1996
- Nesnídlová, R.: Extrémní osamělost, Portál, Praha 1994
- Nešpor, K., Müllerová, M.: Jak přestat brát drogy, Sportpropag, Praha 1997
- Nešpor, K., Dvořák, V.: Prevence trestné činnosti související s návykovými látkami, ARMEX, Praha 1998
- Nožina, M. : Svět drog v Čechách, KLP, Praha 1997
- Parlette, S.: Tipy, triky a techniky pro trénink mozku, Portál, Praha 2003
- Pokorný, V. a kol. : Prevence sociálně patologických jevů, Prevence SPJ, Brno 2003
- Portmanová, R., Scheneiderová, E.: Hry zaměřené na zvýšení koncentrace a uvolnění, Portál, Praha 1993
- Praško, J. a kol.: Poruchy osobnosti, Portál, Praha 2003
- Rougier, R.: Rozvíjíme logické myšlení, Portál, Praha 1996
- Rückerová –Voglerová, U.: Učení bez stresu, Portál, Praha 1994
- Říčan, P. : Agresivita a šikana mezi dětmi, Portál, Praha 8, 1995
- Říčan, P.: Agresivita a šikana mezi dětmi, Portál, Praha 1995
- Říčan, P.: S Romy žít budeme-jde o to jak, Portál, Praha 1998
- Schmeichel, F.: Jako vzduch k dýchání, MOTTO, Praha 1995
- Schmidt, M.L.: Jak stromy bez kořenů, Tina, Vimperk 1995
- Smejkal, V.: Abeceda společenského chování, Horizont, Praha 1989
- Šimanovský, Z., Mertin, V. : Hry pomáhají s problémy, Portál, Praha 1996

- Šipr, K. a kol.: Přirozené a spolehlivé plánování rodičovství, GLORIA, Rosice 1995
- Šišková, T.: Menšiny a migranti v České republice, Portál, Praha 2001
- Vališová, A.: Hry s odkrytými kartami aneb otevřená komunikace, Pansofia, Praha 1996
- Vaníčková, E. a kol.: Sexuální zneužívání dětí I., Karolinum, Praha 1997
- Vaníčková, E. a kol.: Sexuální zneužívání dětí II., Karolinum, Praha 1999
- Vojtíšek, Z.: Netradiční náboženství u nás, DINGIR, Praha 1998
- Zelinková, O.: Pomoz mi, abych to dokázal, Portál, Praha 1997
- Zelinková, O.: Poruchy učení, Portál, Praha 1994

Časopisy

- Falář, J. : Dynamika drogové scény a sociálního klimatu dětí a mládeže, ÚPPD, Brno 2003
- Pluháček, M. : Neon, Brno, 1999
- Vrbková, H. : Prevence, ISSN, Praha 2007

Videonahrávky

- Bojím se tě, světe
- Dobré slovo v pravý čas aneb umění komunikace
- Drogová problematika/Sexuální výchova
- Drogy a neurony
- Dům na cestě
- Hrozba zvaná AIDS
- Kam vedou drogy
- Kouření není moderní
- Láska je láska aneb Moderní encyklopedie lidské sexuality
- Můj čas mi měří déšť
- Nahrávky z adaptačních kurzů všech ročníků
- Naskočíme – „Drogy“, Amare Roma 1,2,3
- Naskočíme – S Romy do Evropy
- Pozor droga C₂H₅OH
- Řekni drogám ne! (2 díly)
- Sebeobrana proti stresu a nadměrné psychické zátěži
- Společný domov: Česká republika
- Vzlety a pády

Příloha č.1: Školní preventivní strategie

Strategie prevence rizikového chování na G a SOŠPg Čáslav

Strategie prevence sociálně patologických jevů vychází z obecně platných zásad Strategie primární prevence 2013-2018, Národní strategie protidrogové politiky na období 2010-2018 a Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012-2015.

Strategie vychází z dlouhodobého projektu „Zodpovídám za své já“, „Peer programy“, „Já a ti druzí“ a v současné době vytvářeného projektu „Společenství MY“. Minimální preventivní program je tedy vypracováván vzhledem k dlouhodobým zkušenostem v této oblasti.

Více jak deset let se nám osvědčuje nabízet nenásilnou formou různé možnosti trávení volného času. Za spolupráce organizací Freetime, Hobit, ACET, Prostor, sdružení Život bez závislostí..aj. jsme vytvářeli projekty, v nichž se formovala osobnost studentů. Jako jedni z prvních v okrese jsme uskutečňovali adaptační pobyty pro první ročníky, kde se studenti seznamovali prostřednictvím netradičních forem a aktivních metod. Celkově šlo o utváření životních postojů, životních cílů, sociabilitu a interpersonální a intrapersonální sociální učení. V průběhu studia se naši studenti při rozmanitých mimoškolních akcích učili vzájemně komunikovat, adekvátně řešit problémy, vést dialog, zdravě se sebekprosadit, naslouchat druhému, empatii...

Rovněž po teoretické stránce nejsou studenti v této problematice zanedbáváni. Vyučující implementují tematické celky do svých hodin /viz příklad první projekt/. Další projekt se týkal působení na vrstevníky prostřednictvím peer programů. Díky odborníkům a specialistům v této oblasti /např.dr. Vrbková, dr.Vondřejsová, dr.Kašparová, dr.Braun.../ jsme vytvořili „základnu“ peer aktivistů a jejich působnost rozšířili za hranici okresu nejen do rozmanitých středních škol, ale i škol základních. Naši studenti se stali spolupracovníky některých celostátních programů např. „Sám sebou“. V průběhu deseti let byl proveden monitoring v této oblasti. Dokonce studenti sami se rozhodli provést monitoring na různých typech škol prostřednictvím projektových dnů. Díky metodickému centru na naší škole se účastnili školení koordinátorů okresu pro ZŠ a SŠ, kde na základě prožitkové pedagogiky dokazovali, že lze vzájemnou kooperací vytvořit pevné vazby nejen mezi vrstevníky, ale i učiteli a žáky. / Lipnice, Pec pod Sněžkou .../. Důležitým momentem se stala situace, kdy studenti sami od sebe začali organizovat víkendové akce /např. skupina Bluesfriends pod vedením M.Klímy /, relaxační rána aj. programy pro všechny zájemce nejen z naší školy. Mnozí z našich studentů se již uplatňují v této oblasti na VŠ /studium etopedie, sociální práce nebo se vracejí jako středoškolští kolegové a pokračují v roli metodika prevence.../. Jiní už nám pomáhají s utvářením programů a stávají se vedoucími týmu /Mladý freetime, Hobit /.

Působnost našich záměrů orientujeme nejen na žáky, ale i na rodiče, třídní učitele a ostatní vyučující. Vytváření optimálního sociálního klimatu ve třídě, ve škole, v rodině... je nesmírně náročná a dlouhodobá práce. Jde nám především o interiorizaci a následnou exteriorizaci mravních norem, vytváření zdravého životního stylu, utváření stabilní a vyrovnané osobnosti, která bude umět využívat svých pozitivních charakterově volných vlastností při vzájemné kooperaci nejen mezi vrstevníky, ale i dospělými. Věříme, že vzájemným zpětnovazebným působením mezi jmenovanými subjekty a optimistickou atmosférou přispějeme k prevenci negativních patologických jevů.

V primární prevenci patosociálních jevů obecně, šikany a záškoláctví pak zejména, hodláme pokračovat v úspěšném peer programu, jehož účastníci jsou svým chováním, prospěchem a mimoškolní činností ostatním studentům vzorem a leckdy též fungují jako jejich důvěrníci či prostředníci mezi žáky a učiteli.

Samozřejmostí je pro nás organizace adaptačních kurzů pro všechny první ročníky těsně před zahájením školy, jichž se kromě metodika prevence účastní i třídní daného prvního ročníku, výchovný poradce a příležitostně i ostatní vyučující. Metody a formy práce s dětmi na těchto kurzech nám umožňují vytvoření partnerského vztahu mezi žáky navzájem i mezi nimi a jejich učiteli. Využíváme zde efektu novosti a atraktivity, abychom dosáhli výše zmíněných cílů. Do rámce těchto pobytů zařazujeme jako prevenci závislostí besedy s tímto tématem vedené našimi peery, na které dle našich zkušeností studenti reagují vstřícněji, a tyto besedy jsou proto účinnější, než je tomu u besed zprostředkovaných organizacemi jako ACET či K-centrum, jež jsme si za tímto účelem zvali v dřívějších letech.

Vzhledem k tomu, že ani regionálně, ani typem nabízených studijních oborů nepatříme ke školám s vysokým počtem studentů náležejících k rizikovým skupinám ze sociálně-patologického hlediska, čemuž odpovídá i každodenní praxe v oblasti nežádoucího chování žáků, volíme jako jádro své preventivní činnosti zejména aktivity primární prevence nespecifické, tedy aktivity směřující ke zdravému životnímu stylu, především pak ke smysluplnému využití volného času dětí a mládeže a k zdravému sebeprosazení, řešení konfliktů a celkové komunikaci.

Našimi prioritami jsou proto tyto **dlouhodobé cíle**:

- neformálně spolupracovat a vytvářet **optimální sociální klima třídy i školy**
- využívat působení **vrstevníků, třídního učitele a rodičů** při formování **postojů**, sociálního chování a jednání
- rozvíjet **sociální učení rozmanitými metodami**
- nabídnout možnosti **zdravého životního stylu**
- seznámit se prostřednictvím adaptačního pobytu či **netradičních technik a prožitkové pedagogiky** (icebreaky-psychohry-sociální techniky komunikace-projektové metody)
- nabídnout **kreativní volnočasové aktivity**

- ukázat možnosti adekvátního řešení náročných životních situací
- informovat **pravdivě a nenásilně** o **negativních patologických jevech** u nás a jejich dopadu na utváření osobnosti
- **podporovat zdravé sociální učení – zpětná vazba učitel-žák –rodič**,(odbourávat stres v obávaných předmětech, implementace problematiky do tematických plánů..)
- podporovat vznik **stabilní a vyrovnané osobnosti** (frustrační tolerance, empatie, ověření fyzických a psychických i sociálních schopností..)
- vést k **otevřenému partnerství**
- prohlubovat **vzájemnou kooperaci** mezi jmenovanými subjekty (dlouhodobé působení, vytipování přirozených vůdců a jejich pozitivních charakterových vlastností osobnosti při působení na sociální skupinu
- **monitorovat vztahy ve třídách a individuální problémy žáků**

Cíle, k jejichž splnění se zavazujeme v časovém horizontu 5 let:

- vytvářet a realizovat nové **interaktivní preventivní programy** zaměřené na specifický sociálně patologický jev
- vytvářet **zážitkové programy** pro konkrétní třídy
- **spolupracovat s třídními** na diagnostice třídních kolektivů a tvorbě menších akcí pro konkrétní třídy

M. Frajerová a K. Fidlerová

Příloha č. 2: Krizový plán školy

Konzumace tabákových výrobků ve škole

- (1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- (2) Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- (3) Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu školy: o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy.
- (4) V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.
- (5) V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán-sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
- (6) Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem.

Konzumace alkoholu ve škole

- (1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- (2) Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- (3) Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- (4) V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
- (5) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy: O události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
- (6) V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- (7) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností vyžadovat pomoc.
- (8) Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.
- (9) Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
- (10) V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
- (11) Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
- (12) V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce nebo zletilého žáka či studenta s orientačním testováním žáka na přítomnost alkoholu. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.
- (13) Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Nález alkoholu ve škole

- (1) V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy alkohol, postupují takto:
 - a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
 - b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
 - c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
 - d) Zpracují stručný záznam o události.
- (2) V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka alkohol, postupují takto:
 - a) Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 - b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
 - c) O nález sepiší stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nález a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.
 - d) O nález vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.
 - e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

Konzumace OPL ve škole

- (1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- (2) Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- (3) Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- (4) V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
- (5) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. Především ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.
- (6) V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- (7) V případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- (8) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
- (9) Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy).
- (10) Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
- (11) V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
- (12) Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.
- (13) Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.
- (14) V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost OPL (zkouška ze slin), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce, resp. žáka staršího 18 let s orientačním testováním žáka na přítomnost OPL.

- Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.
- (15) Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Distribuce OPL ve škole

- (1) Distribuce OPL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.
- (2) Přechovávání OPL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.
- (3) Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.
- (4) Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností.
- (5) Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsáním níže.

Nález OPL ve škole

A. V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- (1) Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- (2) nález ihned uvědomí vedení školy.
- (3) Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nálezů. Obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.
- (4) nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

B. V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- (1) Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- (2) O nález ihned uvědomí vedení školy.
- (3) O nález sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce.
- (4) O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.
- (5) V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

C. V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe, postupují takto:

- (1) Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
- (2) Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkontaktují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.
- (3) Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

Nahlášení krádeže žákem

- (1) O události pořídit záznam na základě výpovědi poškozeného.
- (2) Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost.
- (3) V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byl-li pachatel mladší 18 let) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Vznik škody

- (1) Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.
- (2) V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.
- (3) V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

Příloha č. 3: Školní program proti šikaně

Cíle programu vycházejí z **Metodického pokynu k prevenci a řešení šikanování u žáků škol a školských zařízení, vydaného 7.dubna 2009** a z dlouhodobého programu **Školní preventivní strategie**.

Cíl programu

Vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí

- vytvářet **optimální sociální klima** každé třídy
- využívat působení **vrstevníků, třídního učitele a rodičů** při formování **postojů**, sociálního chování a jednání
- rozvíjet **sociální učení rozmanitými metodami**
- **informovat pravdivě a nenásilně** o šikanování jakožto patologickém jevu a jeho dopadu na utváření osobnosti (organizovat besedy pro třídní kolektivy s peer aktivisty)
- **podporovat zdravé sociální učení založené na zpětné vazbě učitel - žák - rodič** (schůzky s rodiči, třídnické hodiny apod.)
- **monitorovat třídní kolektivy (spolupracovat s třídními na diagnostice třídních kolektivů)**
- vytvářet **zážitkové programy**, informativní besedy a další typy menších akcí pro **konkrétní třídy**

Struktura programu

Cíle a detailnější obsah jednotlivých bodů programu viz kapitola MPP č. IX Aktivita v prevenci rizikových projevů u dětí a mládeže.

Adaptační kurz – třídní kurz před započítáním studia pro každou nově vznikající třídu, organizují ŠMP a VP ve spolupráci s volnočasovou agenturou Hobit, peery a TU

Vánoční přespávání ve škole pro třídy nižšího gymnázia- každoročně pro primu, sekundu, tercii i kvartu, organizují peři ve spolupráci s TU

Přespávání ve škole pro vyšší ročníky- na požádání organizují peři ve spolupráci s TU

Besedy na téma mezilidských vztahů, partnerských vztahů, šikany, diskriminace apod. – pro třídní kolektivy, stabilně pro tercii, možno zařadit dle potřeby úžeji tematizovanou besedu i v dalších ročnících, organizují peři pod záštitou ŠMP

Třídnické hodiny – minimálně jednou za měsíc, organizují TU

Třídní schůzky s rodiči – pravidelné informace o žácích z pohledu učitelů i rodičů, spolupráce při detekci i řešení (i potenciálních) problémů

Sociogramy – organizuje VP, ve spolupráci s ŠMP a TU

Krizový plán pro vyšetřování šikany

A. Pro vyšetřování počáteční šikany (se standardní formou)

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s oběťmi. (ŠMP, VP, třídní učitel (dále jen TU))
2. Nalezení vhodných svědků. (TU, ŠMP)
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů). (ŠMP, VP)
4. Zajištění ochrany obětem. (TU, ředitel, všichni vyučující v dané třídě, skupině/třídách, skupinách)
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi. (ŠMP, VP...)

B. Pokročilá šikana s neobvyklou formou (výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování)

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Pokračující pomoc a podpora oběti.
5. Nahlášení policii.
6. Vlastní vyšetřování.

Další vzdělávání pedagogických (i nepedagogických) pracovníků v problematice šikanování

V uplynulém školním roce byl PhDr. Marií Frajerovou v problematice šikany **odborně proškolen celý učitelský sbor**. Každý učitel má u sebe připravené kdykoli k opětovnému prostudování či jen nahlédnutí **materiály z tohoto školení**.